

Sygn. akt III AUa 996/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Teresa Czekaj
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Marcjanna Górka (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2012 r. w Lublinie

sprawy J. N.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia z urzędu skarbowego

o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2010

na skutek apelacji wnioskodawcy J. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 3 kwietnia 2012 r. sygn. akt VIII U 1111/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 996/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 listopada 2011 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. N. przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2010 albowiem przyczyną niedotrzymania przedmiotowego terminu nie było zdarzenie losowe.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. N. domagając się jej zmiany i przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia właściwego urzędu skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej podniósł między innymi, że wyłączenie go z ubezpieczenia rolniczego będzie miało bardzo negatywne skutki dla niego oraz rodziny albowiem nie jest w stanie płacić składek żądanych przez ZUS z tytułu prowadzonej działalności pozarolniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że J. N. od marca 2004 roku prowadzi gospodarstwo rolne powierzchni 3,93 ha (3,51 ha przeliczeniowych) położone w miejscowości S.. Z tego tytułu decyzją z dnia 10 maja 2007 roku został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników od dnia 1 marca 2004 roku z obowiązkiem opłacania składek od I kwartału 2004 roku.

Z dniem 8 maja 2009 roku J. N. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy B. pod nazwą: (...).

Decyzją z dnia 2 czerwca 2009 roku Prezes KRUS zmienił warunki podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników stwierdzając, że J. N. spełnia warunki do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej oraz ustalając obowiązek opłacania składki kwartalnej w podwójnej wysokości na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie i emerytalno-rentowe - od lutego 2009 roku.

W decyzji tej zawarta została między innymi informacja, iż do dnia 31 maja każdego roku rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą lub współpracując przy prowadzeniu tej działalności, podlegający ubezpieczeniu, zobowiązany jest złożyć Kasie zaświadczenie naczelnika właściwego urzędu skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok miniony oraz, że ubezpieczenie rolnika lub domownika ustaje z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć Kasie zaświadczenie o wysokości należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej. Decyzja ta została wysłana do J. N. pod jego adres zamieszkania i odebrana przez jego konkubinę L. S..

Decyzją z dnia 27 czerwca 2011 roku Prezes KRUS stwierdził ustanie wobec J. N. ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 1 czerwca 2011 roku oraz ustanie obowiązku opłacania składek. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wnioskodawca nie spełnia warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z uwagi na brak złożenia zaświadczenia właściwego Urzędu Skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2010. Równocześnie KRUS poinformował, że w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej odwołujący się winien zgłosić się do ubezpieczenia w ZUS.

W dniu 14 listopada 2011 roku J. N. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia zaświadczenia z Urzędu Skarbowego wskazując, że z uwagi na fakt, iż dochód z gospodarstwa nie pozwala mu na utrzymanie dzieci, postanowił powrócić do pracy w wyuczonym zawodzie architekta, co wiązało się z koniecznością odbycia praktyki i, co za tym idzie, założenia działalności gospodarczej. Aktualnie ubezpieczenie w ZUS spowodowałoby konieczność zakończenia działalności z uwagi na niemożność opłacania składek przewyższających jego możliwości finansowe. Wskazywał, iż korespondencja z organu rentowego została wysłana na adres, pod którym stale zamieszkuje jego była partnerka z dziećmi, która nie przekazała mu otrzymanych listów poleconych z KRUS i nie poinformowała go o fakcie ich odebrania.

Sąd stwierdził nadto, że w maju 2010 roku J. N. wywiązał się z obowiązku składania zaświadczenia właściwego Urzędu Skarbowego o wysokości podatku za rok 2009. Natomiast zaświadczenia takiego nie złożył w wymaganym terminie odnośnie wysokości podatku dochodowego należnego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2010 rok albowiem w 2011 roku w związku z odbywaną praktyką przebywał poza miejscem zamieszkania.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania. Sąd wskazał, że zgodnie z treścią art. 5a ust. 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, (tj. Dz. U. z 2008r., Nr 50, poz. 291) termin do złożenia zaświadczenia może zostać przywrócony na wniosek zainteresowanego rolnika lub domownika, jeżeli ten rolnik lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, w sprawie poza sporem pozostawał fakt niezłożenia przez wnioskodawcę w terminie zaświadczenia naczelnika Urzędu Skarbowego o wysokości kwoty należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za 2010 rok.

Sąd podkreślił, że wnioskodawca sam przyznał, że był prawidłowo i skutecznie pouczony przez organ rentowy, iż do dnia 31 maja każdego roku rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą lub współpracujący przy prowadzeniu tej działalności, podlegający ubezpieczeniu, jest zobowiązany złożyć Kasie zaświadczenie naczelnika właściwego Urzędu Skarbowego o kwocie należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok miniony oraz o konsekwencjach niezłożenia tego zaświadczenia lub uchybienia terminowi. Przyznał również, że za poprzedni rok podatkowy, tj. 2009 r. zaświadczenie takie złożył w terminie, a aktualnie niezłożenie go do dnia 31 maja 2011 r. za rok 2010 r. wynikało z jego niedopatrzenia. Wskazywana przyczyna uchybienia terminu, według Sądu Okręgowego, nie jest zdarzeniem losowym. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2010 r. (I UK 49/10, OSNP 2011/23-24/304) „Zdarzenie losowe” w rozumieniu art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oznacza spowodowane zarówno 1 działaniem sił przyrody, jak i działaniem innego człowieka, zdarzenie nieprzewidywalne, niemożliwe do uniknięcia i niezależne od woli osoby wywodzącej z niego skutki prawne.” W rozpoznawanej sprawie opóźnienie w złożeniu wymaganego zaświadczenia było wyłącznie wynikiem zaniedbania wnioskodawcy.

Z tych względów i na podstawie wyżej cytowanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od tego wyroku złożył J. N.. Zaskarżając wyrok w całości domagał się jego zmiany i uwzględnienia odwołania ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelujący zarzucił zlekceważenie zaistniałych okoliczności i faktów, które doprowadziły do opóźnienia złożenia zaświadczenia o kwocie należnego podatku oraz odmowę wysłuchania i wzięcia pod uwagę jego argumentów dotyczących skutków odmowy przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia z urzędu skarbowego.

Zdaniem apelanta, zaskarżony wyrok zrujnował życie jemu oraz jego rodzinie albowiem był zmuszony zawiesić prowadzenie działalności gospodarczej, a tym samym stracił również realną możliwość dokończenia stażu. W efekcie znacznie pogorszyło to sytuację materialną jego rodziny, w tym przede wszystkim dzieci, skazując je na biedę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest całkowicie bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz przeprowadził wnikliwą i poprawną ocenę prawną tych ustaleń. Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, jak i rozważania prawne tego Sądu, które przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego ponownego przytaczania.

W stanie faktycznym sprawy poza sporem pozostaje fakt niezłożenia przez wnioskodawcę J. N. w terminie do dnia 31 maja 2011 roku zaświadczenia naczelnika urzędu skarbowego o wysokości należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy.

Sporna natomiast pozostawała kwestia zaistnienia podstaw do przywrócenia przedmiotowego terminu określonych w art. 5a ust. 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 roku, Nr 50, poz. 291 ze zm.). Stosownie do treści tego przepisu, cytowanego przez Sąd pierwszej instancji, termin do złożenia wymienionego wyżej zaświadczenia o wysokości podatku za rok ubiegły, na wniosek rolnika może zostać przywrócony tylko w przypadku, gdy jego niezachowanie nastąpiło wskutek zdarzeń losowych.

Analiza materiału dowodowego sprawy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie pozwala, wbrew pogładowi skarżącego, na ustalenie, że wskazane przez wnioskodawcę przyczyny uchybienia omawianego terminu miały charakter zdarzenia losowego.

Sąd odwoławczy w całej rozciągłości podziela wykładnię terminu „zdarzenie losowe”, którym to posługuje się przepis art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, dokonaną przez Sąd Najwyższy w powołanym przez Sąd pierwszej instancji wyroku z dnia 10 czerwca 2010 roku, I UK 49/10 (LEX nr 1086786).

W stanie faktycznym sprawy, wnioskodawca domagając się przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok 2010 nie przedstawił okoliczności, które mogłyby być uznane za zdarzenia losowe i w efekcie uzasadniać przywrócenie uchybionego terminu. Wskazywane bowiem we wniosku z dnia 14 listopada 2011 roku okoliczności dotyczące nieprzekazania mu korespondencji odebranej przez konkubinę, pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. O obowiązku złożenia do dnia 31 maja zaświadczenia o wysokości należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok miniony, wnioskodawca został poinformowany w decyzji z dnia 2 czerwca 2009 roku o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniu rolniczemu, jak prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji. Okoliczności tych ubezpieczony nie kwestionuje, co zresztą znajduje potwierdzenie w fakcie złożenia przedmiotowego zaświadczenia w wymaganym terminie za rok 2009. Wykonanie przedmiotowego obowiązku za rok 2010 w terminie do dnia 31 maja 2011 roku nie było w żaden sposób uzależnione od otrzymania korespondencji z Kasy.

Fakt zapomnienia przez wnioskodawcę o obowiązku złożenia zaświadczenia, nie może być uznany za zdarzenie losowe w wyżej wskazanym rozumieniu, co oznacza, że brak jest podstaw do przywrócenia uchybionego terminu. Stanowisko Sądu Okręgowego jest prawidłowe i jako takie akceptowane w pełni przez Sąd odwoławczy.

Zauważyć dodatkowo należy, że apelacja tych ustaleń Sądu pierwszej instancji nie kwestionuje, odwołując się do okoliczności, które dla rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu nie miały znaczenia. Skarżący bowiem przedstawia skutki, jakie w jego ocenie spowoduje brak przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia o wysokości podatku. Tymczasem jak zostało wyżej wykazane, decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, miały przyczyny uchybienia tego terminu.

Mając powyższe względy na uwadze i z mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.